

4

Kirkkonummen Evitskogin kylän Solbackan esikeraaminen
asuinpaikka.

(10009:1-3, 10742:3-12, 11025:1-7, 12144:1-5).

1 karta.

Mainitulta löytöpaikalta on vuodesta 1934 alkaen saapunut Kansallismuseoon osaksi vaillinaisin, jopa väärinkin luetteloon viedyin löytötiedoin alkeellisia kiviesineitä, ^{kirveitä,} keihäänkärkiä ym. varhaiseen kivikauden asuinpaikkaan viittaavia löytöjä. Toukokuussa 1949 allekirjoittanut kävi yhdessä maisteri V. Luhon ja ylioppilas Eino Hukkisen kanssa löytöpaikalla, jolloin todettiin seuraavaa.

Löytöpaikka on Aksel Nyströmin omistamalla Solbackan palstatilalla, joka on lohkaistu Evitskogin kylän Eskilin talon tiluksista, Kylmälän kylästä Evitskogin kylään vievän maantien varressa, sen luoteispuolella. Löytöpaikan (ja mainitun maantien) kaakkoispuolella on syvä, suoperäinen, nyt viljelty notko, jota myöten Petäjärvestä lounaaseen päin (Stor-Lonoks-järveen ym.) suuntautuva laskujoki virtaa. Löydöt on tavattu talon asuinrakennuksesta pohjoiseen ja länteen päin olevalta, sen ja metsänreunan väliseltä kaakkoon viettävältä rinnepellolta, venäläisen topografikartan (Lehti VII:27) mukaan 24 ja 26 saänen eli n. 51-55 m:n korkeudelta yli meren pinnan. Löytöjä on tavattu etenkin metsän reunassa olevaan saunaan johtavan tien etelä-, mutta myös sen pohjoispuolelta. Saimme nyt talteen mm. alkeel-

lisen pienehkön poikkikirveen, joka oli löydetty saunatien eteläpuolelta n. 30 m länteen asuinrakennuksesta, sekä hioinkiven kappaleen, joka oli löydetty pellon niskaojasta, kappaleen matkaa saunasta etelään päin, isoa maakiveä paikalta pois väännettäessä, isännän kertomuksen mukaan sen alta (12144). Maisteri Luho huomasi myös pellon niskaojassa saunasta melkoisen matkaa pohjoiseen päin tulisijan jäännöksiä ja löysi sen lähistöltä neljä hioinkivilatuskojen palaa, jotka meidän jalkaparikassa kulkien oli kuitenkin jätettävä taloon. Löytöpelto on melkoisen jyrkällä rinteellä. Maanlaatu on savensekaista hiekkaa, ilmeisesti moreenimaata (äskettäin oli siihen ajettu savea) sekä alarinteellä savea. Löytöjä oli tullut esille vain siitä pellonosasta, joka oli ruskeahkoa moreenimaata. Metsänreunassa maa muuttui vierinkivisoraksi(?) ja kohosi nopeasti 77 m (36,2 sa.) yli mp. korkeaksi kukkulaksi, jonka laki oli paljasta kalliota. Tämä korkea mäki on hyvin suojustanut asuinpaikkaa, sen pohjoispuolella sijaiten, kylmiltä tuuilta. Metsän reunassa lähellä peltoa olimme huomavinaan heikkoa rantakivikkoa, joka pellon ylimmässä nurkkauksessa näytti pistäytyvän pellon puolelle rantatörmän tapaisena pengermänä. Ylempänä mäellä, lähellä kallion juurta oli selväkö rantakivikko, kenties Ancylos-transgression aikainen(?), arviolta ainakin 60 m:n korkeudella. Asuinpaikan alapuolella olevan jokilaakson pohja on topografikartan mukaan 17,9 sa. eli n. 38 m:n korkeudella. Se on siis Ancylosajan lopulla ollut vielä Itämeren yhteydessä mutta tuskin enää litorinaajan alkaessa.

Saman joen varresta ovat Evitskogin kylän Karlsbergin

esikeraamiset asuinpaikkalöydöt (Ailio, Wohnplatzfunde II, siv. 102 ja 260; SMYA XXXII:1, s. 11, n:o 8) sekä alem-
paa saman vesireitin varrelta Siuntion Annilan asuinpaikka-
löydöt.

Solbackan isännältä Aksel Nyströmiltä saimme myös tie-
tää, että tältä paikalta v. 1937 tavattujen löytöjen
ohella museoon tuodut V. Lindholmin löytämät esineet 10742:1-
2 eivät ole Kylmälän kylästä vaan Kirkkonummen Petäjäjärven
Haapaniemen jo ennestään tunnetulta löytöpaikalta (vrt. SMYA
XXXII:1, s. 11, n:o 6; 8631:1-2, 8822:1-2).

Solbackassa käynti tapahtui toukokuun 18. päivänä 1949.

Aarne Äyräpää
Aarne Äyräpää

Kirkkonummen pitäjä

Eivtskogin kylän Solbackan kirkk. asuinpaikan
 asema, venäläisen topografikartan (1:21.000,
 lehti VII:27) mukaan tehdyille "peitepür-
 trakselle" merkinnät A. Ayräpää & V. Luho
 18. V 1949. ===== Maantie Kyönälän kylästä Eivtskogiin.
 24 saasen (n. 51 m:n) korkeuskäyrä
 XXXX Asuinpaikka löytöjä.